

Kavram öğrenme

Kavram Öğrenme

- Çocuklar, kavramları tüm özellikleri ile öğrenmeden önce, karşılaştıkları nesne ya da olguları tanımayı, birbirine benzer özellikte olanları **eşlemeyi** ve diğer nesnelere **ayırt etmeyi** öğrenmektedirler.

Kavram Öğrenme

3

- Yani çocuklar öncelikle nesnelere arasındaki renk, büyüklük, şekil gibi ilişkileri göze alarak o nesnelere benzerliklerine göre ayırt etmeyi yani **EŞLEMİYİ** öğrenirler.
- Daha sonra bu nesnelere özelliklerini kavramaya değişik örnekler arasından istenilen özellikte nesneyi ayırt ederek **GÖSTERMEYE** başlarlar.
- Konuşma gelişimlerinin de hız kazanmasıyla nesnenin herhangi bir özelliği sorulduğunda o özelliği **SÖYLEMEYE** başlarlar. Örneğin “Kare” olduğunu söyleme.

Kavram Öğrenme

4

- ▶ Çocuklar **birinci düzeyde** eşleme bir diğer deyişle, ayırt etme düzeyini tamamlarlar. Sonra bu nesne ve olguların isimlerini öğrendikleri **ikinci aşamaya** geçmektedirler.
- ▶ **ikinci aşamada** artık çocuk “Hangisi kırmızı?” dendiğinde “kırmızı” olanları göstermeyi öğrenir. Çocuk nesnenin ismi söylendiğinde, nesnenin kendisi ya da resmini gösterebilir.
- ▶ **Üçüncü aşamada** ise nesnenin ya da olgunun kendisini ya da resmini gördüğünde ismini söyleyebilir duruma gelir. Çocuk artık “kırmızı” olan nesnelere gördüğünde “Bu kırmızı” diyebilir, ayrıca bu işlemi çevresinde gördüğünde de yapabilir hale gelir.

5 Kavram Öğrenme

- Zihinsel becerileri geliştikçe daha ileri aşamada çocuklar, nesnelere arasındaki karmaşık ilişkileri ayırtmakta yani **ANALİZ ETMEKTE**, sonra da onları özelliklerine uygun olarak **SIRALAMAKTADIRLAR**.
- Çocukların bir kavramla ilgili olarak ulaşılabilecekleri son nokta da o kavramı yaşantılarında kullanmaya başlamalarıdır. **GENELLEME**

KAVRAM ÖĞRENME

6

Nesneleri
Eşleme
&
Nesneleri
belirli
özelliklerine
göre **EŞLEME**

İstenilen
özellikte
nesneyi ayırt
ederek
GÖSTERME

Nesnenin
herhangi bir
özellği
sorulduğund
a o özelliği
SÖYLEME

Karmaşık
ilişkilerin
ayrıştırılması
ANALİZ ETME
SIRALAMA
GRUPLAMA
SERİLEME
GENELLEME

Öğretim Öncesi ve Öğretimde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

1. Ortam düzenlenmelidir (ortam havalandırması, aydınlığı, sıcaklığı ve sessizliği kontrol edilmeli ve öğrencinin dikkatini dağıtacak şeyler ortadan kaldırılmalıdır.)
2. Öğrenci ile iyi iletişim kurulmalıdır. (masaya konulan araçlara dikkat çekilmeli ve öğretmene bakması sağlanmalıdır.)
3. Öğretimde sırasında kullanılan sözcük ve yönergelere dikkat edilmelidir. Ayırt etme/Eşleme öğretiminde kavramın adı verilmemelidir!
4. Öğrencinin yanlış tepkilerine cevap verilmeden sunu tekrar edilmelidir.

8 Öğrencinin doğru tepkileri pekiştirilmelidir.

6. Öğretilecek kavramlar her ne kadar birbirine anlam olarak çok yakın olsalar da her bir kavram tek tek öğretilmelidir.
7. Bir öğrencinin kavram öğretimine alınabilmesi için, aşağıda belirtilen ön koşul davranışları yerine getirmesi gerekmektedir:
  - Aynı cinsten farklı tipte (farklı büyüklük ve malzeme) her birinden 2'er tane nesne arasından nesne gösterilip bununla aynı olanı göster denildiğinde $\frac{3}{4}$ 'ünde gösteren
  - Bak- göster- söyle- yönergelerinin her birini 4 kezden 3'ünde yerine getiren öğrencilerle kavram öğretimine geçilir.

Varlıklara İlişkin Kavramların Öğretimi

1. Nesneleri Gösterme/isimlendirme
(2 seçenek-3 seçenek ve 4 seçenek arasından)
2. Nesnelerin Resimlerini Gösterme/İsimlendirme
(2 seçenek-3 seçenek ve 4 seçenek arasından)
3. Nesnenin İşlevini kullanarak gösterme (işlevsel Oyun)
4. İşlevi söylenen nesneyi gösterme (3-4 yaş)
(2 seçenek-3 seçenek ve 4 seçenek arasından)
5. Nesnenin işlevini söyleme.
(2 seçenek-3 seçenek ve 4 seçenek arasından)

Daha sonra üzerinde ayrıntıları ile durulacaktır.

2-3 yaşlarında kazanılan kavramlar

İçinde, büyük, küçük, altında, üstünde

3-4-5 yaşlarında

Şekil, renk, bazı zıt kavramlar (örn, uzun-kısa)

4-5 yaşlarında

Sıralama(en büyük, en küçük, büyükten küçüğe vb)

5-6 yaşlarında

Ağır, hafif, az, çok, baş, orta, son, sağ, sol

Zıt Kavramlar